

NAS GLAS

Glasiło Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica šte. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Zamorete premestiti državnega uslužbenca?

Načelno zamore biti javni nameščenec premeščen tudi proti svoji volji. Člen 71. zakona o uradnikih itd. predvideva to možnost. Vprašanje pa je: Se li sme premeščati državni nameščenec v teku 2 let po uveljavljenju ur. zakona in po razvrstitvi po tem zakonu? Je taka premestitev zakonita, in vzlic citiranjem členu 71? Mi trdimo, da so vse premestitve, ki so se izvršile v letih 1924 in 1925 brez pristanka prizadetih, protipostavne. To trditev hočemo pojasniti.

Po členu 71. sta potrebna dva pogoja, da se premesti drž. nameščenec: 1. po potrebi službe in 2. nameščenec je moral služiti v kraju, iz katerega se premešča, vsaj dve leti. Alineja 4. citiranega člena pravi: Premestitev iz kraja v kraj se ne more odrediti pred pretekom dveh službenih let v kraju, iz katerega se kdo premešča.

S to določbo je zasigural sam zakon stalno kontinuiteto službe, pa tudi izvestno stalnost nameščenca tako v interesu službe kakor tudi uslužbenca samega, čuvajoč ga sočasno pred samovoljo ministra, ki bi sicer kaj lahko izrabljaj elastični pojem »po potrebi službe«. Potemtakem ne zadošča, da obstoji ali dejanska ali zgolj namišljena potreba službe, postulat je še tudi, da je nameščenec služil v dotičnem kraju dve leti. Obratno: ne zadošča poslednji pogoj, zahteva se tudi »neodložljiva potreba službe«. Rekli smo pa že, da je zmisel »po potrebi službe« tako raztegljiv, da ga je zelo težko kontrolirati. Neumestna bi bila tudi pritožba na Državni svet, ker bi se minister izgovarjal, da je odločil »na osnovi svobodne ocene« (čl. 19, točka 3 zakona o Drž. svetu in o upravnih sodiščih).

Stvar pa je »z obdobjem dveh let po prevedbi po novem zakonu« precej druga. V zmislu čl. 224. zakona so vsi drž. uslužbenci od dne razglasitve zakona dalje stavljeni na razpoložanje. V roku 4 mesecev se je moralo odločiti, kdo ostane v drž. službi in kdo ne. Vsi oni, ki so ostali v službi, so bili tudi »prevedeni« (zakonski izraz). Zakon je dovoljeval celo, da se »revizijom mogu ukiniti pojedina zvanja ili službena mesta« (čl. 224 poslednji odst.). Za uslužbenca je nastal tedaj popolnoma nov položaj. »Činovnik mogao je, ali nije morao biti zadržan u službi, tako da protiv potonjega nije bila dopuštena ni žalba.« Če je ostal na mestu, bil je tudi preveden, in tako je prejel vsak pridržani nameščenec svoj novi položaj. Tedaj je vsaka služba, v kateri je kdo ostal ali za katero je bil postavljen, postala zanj popolnoma nova služba. »Tek danom prevodjenja dobiva on izvjesnu stalnost na tome mjestu i zato se istom od toga dana imaju računati oni dvije godine, unutar kojih činovnik po čl. 71. ne može biti premješten.«

Po čl. 225. zakona se je morala izvršiti v teku 5 mesecev »razvrstitev drž. nameščenec«. To se pravi, da je bil vsak nameščenec, ki je danes v službi, razvrščen v tej službi in da je dosegel s to službo popolnoma novo mesto. Tega dejstva ne more izpremeniti tudi okoliščina, da je kdo v tej službi bil de facto že prej in če tudi že leta in leta. Razvrstitev po novem zakonu pomenja popolnoma novo službo. In nadalje:

»Činovnik je mogao biti i ne zadržan u službi.« Okolnost, da so ga vendarle obdržali, dokazuje, da je bil za službo potreben in da je zahtevala tudi neobhodna potreba službe, da so ga baš v tej službi in v tem kraju obdržali. Presumiramo — vsaka druga presumpcija je izključena — da so se izvršila vsa obdržanja v službi, vse razvrstitve in prevedbe po neobhodni potrebi službe, ker bi sicer ne zamogli opravičiti vsa ta dejanja.

»Sjetimo se sad uvjeta premještanja u čl. 71. Zak. o »neminovnoj potrebi službe«. Sjetimo se presumpcije, da ta neminovna potreba službe može slijediti tek iza dvije godine dana. Tu je edini slučaj, kad se ministar ne može osloniti na »svoju slobodnu ocenu« i kad je ta presumpcija neminovne potrebe službe jača od njegove slobodne ocene. Ova je jednostavno ograničena, da ne kažemo: isključena, tim vremenskim uvjetom dvogodišnjega službovanja u istome mjestu. Ako se, dakle toga sjetimo i to uvažimo kao opći princip ili kriterij, po kojemu se ocenjuje pojam neminovne potrebe službe, kao kriterij, koji čak i ministra po zakonu veže, onda dolazimo do zaključka, da poslije datuma, kad je slijedilo razvrstavanje činovnika po neminovnoj potrebi službe, nema kroz daljnje dvije godine nikakve neminovne potrebe službe, da on s tog mesta bude maknut. A jer je neminovna potreba službe jedan od dvaju uvjeta, da činovnik može biti premješten, onda slijedi, da su sva od onda izvršena premještanja protuzakonita.«

Zamogli bi navesti še nekaj razlogov, kakor n. pr. premeščenje na ono mesto, ki je nezasedeno in da je vezan minister pri tej izpopolnitvi izpraznjenega mesta na načela čl. 62 zakona o uradnikih itd. Toda ta slučaj kakor tudi ostale razloge puščamo zaenkrat ob strani, ker je glavna svrha tega članka ta, da dokažemo, kako so vse premestitve izza dveh let, odkar so bili nameščenci razvršeni in prevedeni, protipostavne, in to baš zaradi omenjenega časovnega momenta.

Po zagrebških listih. —č.

I. L.:

Uradništvo v Avstriji.

Avstrijsko uradništvo je zopet enkrat nezadovoljno, ker se, prav tako, kakor pri

nas, uradniško vprašanje, in kar spada zraven, ne gane z mrtve točke. Tudi avstrijskemu uradništvu se godi slabo.

Toda stoj! Tu se mi že obotavlja pero. Kajti, če bi kaka naših, za uradništvo merodajnih oseb utegnila brati ta stavek, bi ga pač hitro pograbila in izrabila proti našim trpinom, češ, »Kaj pa hočete Vi, saj se tudi Vašim nekdanjim tovarišem ne godi bolje!« Ta nevarnost, glede na znano omalovaževanje naših organizacij in glasil na merodajnih mestih, ni ravno posebno velika. Vendar se ji pa moramo a priori izogniti s tem, da resnici na ljubo povemo, da se avstrijskemu uradništvu godi stokrat bolje nego našemu.

V Avstriji ne poznajo pristno naših uradniških skrbi, kakor so to uvedba nestalnosti za že stalne uradnike; podaljšanje take sploh protipostavne nestalnosti; neizplačilo dolžnih zloglasnih razlik; prevedba »kronskih upokojencev, katerih je, Bog in Beograd vesta, koliko vrst; železniške legitimacije upokojencev; ratifikacija »rimskega« pakta itd. In nastavki uradniških plač v Avstriji so za najmanj eno tretjino, da celo polovico višji, nego so pri nas! Tako n. pr. prejema okrajni glavar v Avstriji na mesec povprečno 1000 S ali 8000 Din; pri nas pa ima najvišji administrativni uradnik, namestnik velikega župana, torej deželni predsednik, ki je najmanj za dve stopnji višji, nego je okrajni glavar, ali kakor mu pravijo sedaj, srezki poglavar, le 4500 Din ali 560 S!! Okrajna glavarja v Badenju in Neunkirchemu imata pa celo po 1300 šilingov (12.400 Din) mesečno. Koliko plače »vleče« naš okrajni glavar, si lahko vsak sam izračuna. Da se s takimi prejemki (8000 Din) že da živeti, je menda vsakomur jasno.

Navedbo, da se avstrijskemu uradništvu godi slabo in da je nezadovoljno, vzeti je treba torej le cum grano salis. Absolutno mišljeno, mu gre morda res slabo; a relativno, to je pojmovano v primeru s položajem našega uradništva, mu gre pa sijajno in naše uradništvo bi moglo biti le zadovoljno, če bi imelo vsaj približno one prejemke, katere imajo uradniki v Avstriji že zdaj!

Toliko, da ne bo nerazporazumljenja.

Vzlic temu, po našem mnenju ugodnemu svojemu položaju, je pa avstrijsko uradništvo pred kratkim po svojih močnih organizacijah, ki se vedo drugače uveljaviti, nego naše! in ki imajo svojo permanentno eksekutivo v »odboru petindvajsetorice«, to je odbor, v katerem so zastopane vse uradniške organizacije in ki zborujejo permanentno, stavilo vladi svoje zahteve. Te zahteve so tako velike, da pomenijo za naše skromne razmere pravcato revolucijo. Avstrijski uradniki zahtevajo od vlade, da se izplača uradništvu, poleg rednih prejemkov, v vsakem četrletju, počenši od takoj, pa do definitivne uredbe, po 50 % mesečne plače, torej dvomesečne prejemke v letu, vkup torej na leto 14 mesečnih

prejemkov, kot izvenredni dodatek. Tako bi avstrijski uradnik, ne samo, da prekaša našega vobče za najmanj eno tretjino, da tudi polovico prejemkov, prejel na leto v 12 mesecih 14mesečno plačo, dočim ima naš trpin le dvanajstmesečno-

Jasno je, da vlada na take, res »velikopotezne« zahteve ni mogla takoj pristati. Izplačil dveh nadletnih, nad dvanajst mesečnih prejemkov zahtevalo bi letno 97.000.000 S (800.000.000 Din), za katero vsoto ni kritja. Nemogoče da je, pravi vlada, povišati davke — pri nas tega vlada ne pravi in tudi parlament ne misli tako, — deficita pa, da se mora država ubraniti in se tudi inflaciji izogniti.

Sedaj se vrše pogajanja; čujte ljudje božji, pogajnja med vlado in med uradništvom kot dvema enakopravnima kompacticentoma, da se na način minuendo licitacije doseže, kar je največ možno.

V svrhu, da uradništvo svoje zahteve primerno podpre, je sklican njih »osrednji odbor«, ki bo imel sklepati, da li se morda proglasi »stavka«, splošna ali tudi samo delna. Vendar prevladuje, hvala Bogu, razpoloženje med uradništvom za mirno rešitev zadeve, ne glede na to, da je tudi avstrijska javnost enodušno — in prav po pravici, pravimo mi — zoper stavko. Edino socijalni demokracije podpirajo o tem pravcu uradništvo v nadi, da bi osovraženi vladi krščanskih socijalistov s tem delali težkoče.

Obstoja nada, da se bode v kratkem našla pot, zadovoljiti avstrijsko uradništvo na ta ali na oni način in se zlasti izogniti kakim skrajnim korakom, s čimer bode glede nastavkov plač med sijajno honoriranim avstrijskim in med beraško plačanim našim uradništvom že sedaj obstoječa velikanska razlika še bolj povečana, gotovo ne v našo večjo zadovoljnost ali čast.

Zelimo našim tovarišem onstran meje pač najboljši uspeh, saj je le voda na naš mlin, če kaj dosežejo, ker smo potem tudi mi v položaju, da se nanje lahko sklicujemo.

Bojimo se pa — to kažejo dosedanje izkušnje, da bo tako sklicevanje na rešitev uradniškega vprašanja v drugih državah ostalo pri nas brez uspeha.

O zadevi bomo še poročali.

Skrajni čas bi pač že bil, da bi se tudi naši državniki že enkrat zganili ter spravili naše uradniško vprašanje z dnevnega reda.

Biriči v kmetijskih hlevih.

Poslanec vladne večine, Andr. Kelemina, je v »Kmetiskem listu« med tendencioznim poročilom o prisilnem odgonu zarubljene živine nekim posestnikom v Lanišču zapisal tudi nastopne kozje molitve:

«Davčni naši organi še vedno žive v oni dobi, ko je papirnata krona padala in so cene rastle in živi še vedno v časih, ko je mestna gospoda brez vsakega povoda nevoščljivo gledala na kmeta, če je pojedel košček mesa ali kruha. Danes pa se hoče očitno maščevati nad kmeti, češ, le počakaj prokleta kmečka kanalja, mi ti bomo že plačali, ker nas nisi hotel med vojsko zastonj rediti! Kakor da bi bili kmetje krivi, če država ne plača uradnikov po valuti! In danes gre slovenska davčna gospoda v svoji nenasitnosti tako daleč, da nas kmete neusmiljeno preganja in izsesava, nas rubi in nas goni z naših domov, ne meneč se za posledice svojega brezsmiselnega postopanja! Po mnenju slovenske davčne in finančne gospode bi menda kmet ne smel pojediti niti drobtine pšeničnega kruha, niti betvice mesa in ne popiti niti kaplje vina in hoditi okrog bos in raztrgan kakor cigan, samo da bi se slovenska davčna in finančna gospoda mogla veseliti v svoji maščevalnosti, češ le stradajte, hudiči, kakor smo med vojno stradali tudi mi! Mogoče bo slovenska davčna in finančna gospoda svoj namen tudi dosegla, toda prepričana naj bo,

da se bo tudi njen želodec posušil, če bo kmet vrgel svoje orodje gospodi pred noge in ji rekel: Tukaj imate, pa garajte enkrat sami! itd.»

Nedostaje nam izrazov, da bi po zasluženju ožigosali tako hujskarenje. In če toži g. narodni poslanec v nadaljnjem, da ni niti govora več o kakšnem kontaktu med ljudstvom in uradništvom v obče, potem ga moramo vprašati kot pisca tega članka: Kdo pa trosi razdor? Vi sami, gospod poslanec vladne večine, ki Vas mora biti prva skrb, da se zakon in država, ki ju imate čast zastopati tudi po naši volji, spoštuje. A ne samo zakon, tudi izvrševalci zakona so bistven del državne uprave, katere usoda je v Vaših rokah! Če udrihate po uradništvu, plivate na lastno državo in vso njeno zakonodajo. Saj imate vso moč v rokah, zato suspendirajte eskekucije, pa basta! V priznanju in hvaležnosti se Vam bodo klanjali biriči, ki jih odvežete od osovraženege dela, davkoplačevalci vas bodo pa kronali za prvega neplačanega prezidenta nove ludovlade. Sicer smo pa hvaležni vsem našim ostalim novinam, da so ta izbruh sovraštva proti uradništvu primerno zavrnil; čudimo se le, da ni položilo državno pravdnštvo svojega prsta na tak pamflet.

Kadar sila prikipi do vrhunca.

Dobili smo sledeče vrstice s prošnjo, da jih objavimo: Sem kronski pinzijonist s 144 K ali 36 Din mesečne pokojnine in drag. dokladami. Sem 60letni samec, ki živim od milosti brata, ki mi daje streho. Penzija mi je bila nakazana, toda še vedno mi dolguje erar pokojnino za čas od 1. oktobra 1921 do 16. novembra 1922, ker nimajo kredita. Vložil sem že nešteto prošenj, a so mi bile vse zavrnjene z motivacijo, da ni in ni potrebnega kredita. Stradam, da se bogu usmili, razcapan sem kot berač, bože, pa sem služil državo, četudi bivšo Avstrijo, celih 28 let! Kaj sem zakrivil? Ničesar drugega, kot da sem se prezdodaj rodil! Ubijal sem se na vse strani, naposled sem se odločil za korak, ki ga zamore pojmovati samo oni, ki vé kaj je beda in glad. Še preden sem popolnoma obupal, sem se napotil — na Bled. 9. julija letos sem se prijavil k advijenci pri Nj. V. kralju. Nj. V. kralj me sicer ni osebno sprejel, pač pa njegov adjutant, ki sem mu izročil kratko prošnjo za nakazilo zastale penzije in pa nastopno pesemco, ki je pa, prosim, ne presoajte raz umetniški oder.

Pesem naši kraljevski rodbini.

Zivel kralj, mogočni vladar,
Ljube domovine Ti si rešitelj,
Delitelj svobode in glavar,
Zvestega naroda voditelj,
Krono Tvojo, opletali bodo z venci,
Srbi, Hrvati in Slovenci!

Cvetoči državi kraljica,
Dobrotljiva Ti si vladarica,
Tebi, skrbna mati,
Hvaležni otroci hočemo ostati,
Majke mile smo gojenci,
Srbi, Hrvati in Slovenci!

Naslednik prestola Slave,
Podamo srčne Ti pozdrave.
Si v blagor domovine se rodil,
Jugoslovanski narod počastil;
Zvestobo Tebi, hočejo priseči
Srbi, Hrvati in Slovenci!

Čuvaj Večni, dinastijo,
Aleksandra, Petra in Marijo!
Vladarju, podeljena bodi moč,
Pride v sili naj pomoč;
Srbi, Hrvati in Slovenci!
Zastavo, krasili bodo z venci

Dne 12. julija sem dobil z Bleda sledeče pismo:

»Vaša pesma primljena je i po Najvišem namogu izvolite primiti zahvalnost. Bled, 11. jula 1926. Prvi adjutant Nj. V. kralja N. N.«

Sedaj čakam v trdni veri, da se moja pravična stvar vendar le reši. R. Jenko, fin. kontr. preglednik. — Brez komentarja.

Skupščina Saveza društev državnih rač. in blagajniških uradnikov.

V ponedeljek, dne 21. junija 1926 se je vršila v zagrebški mestni zbornici glavna skupščina Saveza, na kateri so bila po delegatih zastopana društva iz Ljubljane, Sarajeva, Splita in Zagreba. O poslovanju Saveza v pretečenem letu je poročal savezni tajnik rač. rev. Štrukelj, ki je v svojem poročilu poudarjal, da savezna uprava v minulemu letu nima zaznamovati večjih uspehov. Vrok leži deloma v naših neurejenih političnih razmerah, deloma v članstvu samem, ki se še danes ne zaveda potrebe stanovskih organizacij, deloma pa v nerazumevanju važnosti rač. uradništva za dobro drž. upravo od strani onih, ki so poklicani za vodstvo državne uprave. Savezni blag. Bischof je poročal o denarnem stanju ter grajal mlačnost in nerednost posameznih društev pri vplačevanju članarine. Po končanih poročilih se je izvršila volitev novega odbora ter je sedež uprave za prihodnjo poslovno dobo prešel v roke sarajevskega društva z predsednikom rač. nadsvetnikom Strgariem in glavnim tajnikom rač. oficijalom Villčem na čelu.

Nato je referiral savezni podpredsednik, rač. svetnik Pirc o zahtevah rač. in blag. uradnikov z ozirom na budžet za l. 1927/28. Te zahteve gredo v glavnem za tem, da se zmanjšanemu številu osebja, ki vrši naporno in odgovorno službo, da možnost napredovanja, kakršnega je deležno uradništvo drugih resortov. Omenjal je pri tej priliki odgovornost šefov računovodstva kakor tudi šesov posameznih samostojnih računovodstvenih odsekov, za katere bi bilo pravično, da se jim da za odgovorno službovanje posebna doklada na njihve prejemke, kakor to predvideva čl. 40. uradniškega zakona. Ugotavlja, da so vsa druga ministrstva že izdala tozadevne pravilnike, edino finančno ministrstvo dela v tem pogledu izjemo. Dalje je zahteval, da se uvrste vsi računski uradniki, katere je zatekla uzakonitev novega uradn. zakona na takih položajih, da niso mogli biti uvrščeni v II. kategorijo, naknadno v to kategorijo, ki edina odgovarja kvalifikaciji in službenemu značaju rač. uradništva. Poleg teh specialnih zahtev se je g. referent pridružil tudi znanim splošnim uradniškim zahtevam, predvsem po zvišanju stanarine, ki ga predvideva čl. 37. službene pragmatike in po uvrstitvi Ljubljane, Maribora, Zagreba, Sarajeva, Splita in Novega Sada v prvi draginjski razred. Po referatu se je razvila debata, v kateri se je posebno poudarjala potreba gradbene akcije od strani države.

Savezni predsednik rač. direktor Kukar je nato referiral o zahtevah računsko-blagajniškega uradništva glede na nameravano novelizacijo uradniškega zakona in na reformo finančne uprave. Poudaril je splošno zahtevo uradniških organizacij, da se izvede enotna kategorizacija, kakršne je deležno že osebje narodne vojske. Do uzakonitve novele se zahteva, naj se računskemu uradništvu prizna pravo na 10% povišanje osnovne in položajne plače, ki je uzakonjeno v čl. 7. uradn. zakona ter v tej smeri potrebno izpremembo čl. 12. razvrstitvene uredbe. Glede na nameravano reformo finančne uprave je zahteval šef računovodstva zagrebške finančne delegacije g. Plivelič, da se računskemu in blag. uradništvu zagotovi položaj, ki mu tako po šolski kakor tudi po strokovni izobrazbi pripada in sicer, da se šefom računovodstev da položaj, odgovarjajoč prejšnjemu VI. čin. razredu, t. j. da se ga uvrsti v I. kategorijo V. skupine. Njegov namestnik pa naj se uvrsti v I. kategorijo VI. skupine. Ostalemu rač. uradništvu naj se zagotovi časovno napredovanje v rokih, ki so določeni s čl. 57. službene pragmatike. Glede naslovov posameznih položajev je poudaril potrebo po enotnem principu ter zahteval, da se v naslovu poudari značaj (računsko-kontrolne) službe.

Švicarsko uradništvo.

V nekaterih evropskih državah je vprašanje stavke javnih nameščencev še sporno; v največjih državah pa je stavka in pasivna rezistenca po zakonu prepovedana. Zdi se, da se bode k poslednjim v kratkem pridružila tudi Švica. V komisiji narodnostnih sovetov so ob obravnavanju zakona o zveznih uradnikih sklenili določilo, ki prepoveduje nameščencem, da bi bili včlanjeni v organizacijah, ki zagovarjajo stavko ali jo ima-

jo v programu. Še jasnejši pa je bil sklep o prepovedi stavke vsem zveznim nameščencem. Prepoved stavke je bila sklenjena z 19. proti 4. glasovom socijalnodemokratskih poslancev. Z istim razmerjem glasov je bilo tudi sklenjeno, da organizacije svojih članov ne smejo izpreti, če se nočejo udeleževati stavk in da imajo taki člani še vedno vse pravice do skupnega društvenega premoženja. Menda si švicarski uradniki zbog prepovedi do stavke ne bodo kaj posebno belili lase, ker so itak sijajno honorirani.

Da so v resnici v primeri z nami prav sijajno plačani, dokazujejo statistična izvestja curiškega kantona, zvezek 150. iz l. 1925. Ondi beremo, da zasluži v Švici povprečni delavec na leto 5000 frankov ali 56.000 Din, nižji uradniki in nameščenci pa po 6100 frankov ali 66.800 Din, t. j. na mesec 5566 Din... Višji uradniki imajo do 116.000 Din na leto, najvišji funkcionarji pa do 180.000 Din. Tu pa niso vzeti v poštev morda ministri, pač pa šefi kabinetov, direktorji itd. V primeri s tem plačami so naše prav beraške.

Savez nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu.

Resolucije, sprejete na skupščini dne 23. julija t. l. v Beogradu.

I.

Po podanem poročilu upravnega odbora Saveza in po oceni dosedanjega dela Saveza in poedinih zadrug apeluje skupščina na vse zadruge, da se v svojem celokupnem delu čim najbolj oklenejo svojega Saveza, ker vidi samo v skupnem, složnem delu garancijo za uspešno delo cele naše zadrugne ustanove.

»Zadružniki, strnite se vsi v svojih zadrugah in pomagajte v vsem svojim zadrugam!

Zadruge, oklenite se svojega Saveza in pomagajte mu v vsem njegovem delu!

S čuvanjem in pospeševanjem interesov Saveza delate samo v svojo korist in v korist svojih članov!

Ta resolucija je tako jasna, da ne potrebuje nobenega posebnega pojasnila. Na ugotovitev, da niso zadruge s svojim Savezom v tako tesnih odnošajih, kakor bi to bilo potrebno za uspešno delo, je skupščina s to resolucijo obsodila tako postopanje, ker je prepričana, da brez složnega, skupnega in zadrugnega dela ne more biti pravega uspeha. Vse ono, kar velja za Savez in zadruge, velja tudi glede odnošajev članov napram njihovim zadrugam. Člani, ki se odtujujejo svojim zadrugam, niso zadružniki.

II.

Skupščina apeluje na vse zadruge, da v interesu širjenja in okrepitve zadrugne zavednosti čim bolj pogosto sklicujejo sestanke svojih članov, zadrugne konference, predavanja, ankete, zborovanja v cilju zadrugne propagande in v interesu pospeševanja svojega zadrugnega dela.

Skupščina posebno izraža željo, da se na vse zadrugne sestanke povabijo tudi žene in ostali člani družine zadružnikov, državnih uslužbencev, da se na teh sestankih čujejo tudi njihove ustmene in upravičene želje, predlogi in zahteve v dosegu čim uspešnejšega dela vsake poedine nabavljajne zadruge.

»Zadružniki imejte vedno v mislih, da je dobra gospodinja regulator domače hišne potrošnje in da ima vsled tega ne samo dolžnost, ampak tudi pravico posegati v način in vrsto oskrbovanja svojega doma.«

Iz referatov zadrugnih predstavnikov je skupščina ugotovila, da povzroča neuspeh, oziroma slab uspeh dela nekaterih zadrug slabo razvita zavednost članov za delo zadruge. Vsled tega skupščina zahteva s to resolucijo od vseh zadrug, da razvijejo čim jačjo propagandno akcijo v teh dveh pravcih: za povzdigo zadrugne zavednosti in za zbliznanje zadrug s svojim članom in s članom njihovih družin. Z akcijo za povzdigo zadrugne zavednosti se vrši obenem tudi akcija za razširjenje kroga članov, ker so zavedni zadružniki najboljši apostoli zadružništva. V tem cilju je potrebno, da organizira vsaka zadruga zadrugna zborovanja, ankete, konference in predavanja, da utrdi na ta način tudi tiste malodušne člane, ki ne verujejo niti svojim lastni zmognosti do organizacije. Potrebno je, da se razbije ono neutemeljeno verovanje v besede »ne gre, se ne more, mi ne moremo, mi nismo za to«, in

slučno. Treba jim je odpreti oči in vlti jim vero v same sebe, še bolj pa vero v moč, številčno in materialno krepke in čvrste organizacije. Primera iz zgodovine zadružništva in iz današnje njegove številčne in materialne moči na celem svetu nam daje dovolj opore tudi za to svrhu. Ako je 28 sirotnih, ubogih italcev v Roždolu, v zibelki zadružništva, zamoglo razviti zadrugno organizacijo, ki šteje danes, torej samo po 80ih letih, okrog 6 milijonov članov z več sto milijardami dinarjev premoženja, mislimo, da ne more biti niti enega državnega uslužbenca, kot člana izšolanega izobraženega razreda, ki bi ne veroval, da je tudi v njem gotova moč, katere, združena z ravno tako močjo stotisoč drugih svojih tovarišev, mora pokazati ogromno silo, s katero mora vsekakor računati.

Člani zadrug se razlikujejo od zadružnikov. Član je, kdor je vpisan v zadrugi, kdor pa pri tem stoji izven nje, kdor ne vrši svojih dolžnosti, katere je prevzel z vstopom v zadrugo, kdor ne kupuje v zadrugi, kdor se ne briga za delo zadruge, za način upravljanja itd. Zadružnik je oni član, ki vrši vse svoje dolžnosti, kakor je treba: kdor se zanima za delo v zadrugi, kdor dela v korist zadruge, kdor kupuje v svoji zadrugi, kdor ne pušča, da se zadruga škodljivo ali slabo upravlja, kdor skrbi, da so vsi posli zadruge v pravilnem toku, kdor skrbi, da postane vsak drž. uslužbenec član zadruge, kdor člane svoje družine vzgaja v zadrugnem duhu itd. Z eno besedo: zadružniki so oni člani, ki se zavedajo, da je zadruga koristna ustanova in ki verujejo v sebe in v svojo organizacijo.

Zadrugi ne zadostujejo samo člani, njej so potrebni pravi zadružniki, ker le v tem leži prvi in glavni pogoj njenega uspeha.

Za delo zadruge v materialnem pogledu je zelo važno, da zadruga računa z umestnimi in upravičenimi željami svojih zadružnikov. Vsled tega je velike koristi, da organizira uprava vsake zadruge v gotovih časih sestanke zadružnikov, na katere je treba povabiti tudi njihove družine, posebno pa njihove žene ali gospodinje. To je posebno važno za nabavke in pravilno preskrbovanje zadružnikov, kar je glavna naloga zadruge. Zadruga mora pokrivati potrebščine svojih zadružnikov. Katere in kakšne so te potrebščine, je treba ugotoviti potom teh zadrugnih sestankov, ker bo dobila uprava zadruge na njih najboljše in najbolj strokovnjaške podatke, predloge in želje, s katerimi se bo mogla okoristiti pri svojem delu, da bo zadovoljila svoje zadružnike.

To delo naših zadrug bo Savez motril stalno in baš vsled tega tudi naproša vse zadruge, da ga obveščajo o obdržanih sestankih in o na njih doseženem uspehu.

Pripominjamo končno, da so v upravi nekaterih naših zadrug tudi ženske in da je pokazalo njihovo sodelovanje v upravi dobre rezultate.

Poleg tega imajo nekatere zadruge stalni nasvetodajalni odbor žena svojih zadružnikov, ki se konzultuje v vprašanih nabavljanja blaga. Tudi ta ustanova je pokazala zelo dobre rezultate v delu zadrug. Teh izkušenj se morejo poslužiti tudi druge zadruge, da na ta način pridejo v večjo zvezo s svojimi zadružniki in njihovimi družinami, t. j. s konzumentii.

III.

»Skupščina priporoča na podlagi ocenitve celokupnega dosedanjega dela in na podlagi pri tem delu pridobljenih izkušenj vsem zadrugam:

1. da se v spošnem ne spuščajo v kakršnekoli večje posle brez predhodnega posvetovanja s Savezom, ker je samo na ta način mogoče preprečiti občutne izgube, kakršne so se dosedaj pojavile v nekaterih zadrugah;

2. da se nikakor ne spuščajo v posle samo-produkcije, gotovo pa nikdar ne brez predhodnjega posvetovanja s Savezom.

Skupščina obenem poziva vse zadružnike, da pokrivajo svoje potrebščine samo v svojih zadrugah; poziva zadruge, da s koncentriranjem svojih nabavk preko Saveza ojačavajo Savezno pozicijo v nabavljanju, da doseže povoljnije cene in boljše kvaliteto. Savez naj organizuje biro za posredniške posle in obvešča zadruge o cenah blaga.«

Iz dosedanjega štiriletnega dela in izkustva je ugotovljeno, da so zašle nekatere zadruge v težek položaj vsled gotovih poslov, katere so podvzele v najboljši nameri, toda brez zadostne podlage v pogledu kapitala, svoje moči, nepoznanja splošnih prilik in drugih pogojev za uspešno delo. Ugotovljeno je, da bi zadruge teh neprilik ne imele, če bi se o pravem času obrnile na Savez in zahtevale od njega nasvetov in dogovorov. Da bi se v bodoče ne zgodilo, da bi zašle zadruge po takem načinu poslovanja v razne krize, morda celo do vprašanja stalnega obstanka, je sprejela skupščina to resolucijo in opozorila s tem vse zadruge na dolžnost, da se vedno posvetujejo s Savezom, preden se spustijo v kakršnekoli večje posle.

Ta resolucija je povsem naravna posledica odnošajev med Savezom in zadrugami. Savez kreditira zadruge in prosi, da se vodi račun o kapitalu, katerega da na razpolago vsaki zadrugi. Ako se spusti posamezna zadruga v večje posle, stori to na račun Saveznega kapitala, in je samo v redu, da se predhodno s Savezom sporazume, če more ali sme na račun Saveznega kapitala storiti nekaj, kar Savezov kapital angažira.

To je potrebno tudi vsled tega, ker mora tudi Savez vedeti kako se zadruga ozira na materialno odgovornost članov zadruge, katero nosijo z deleži in jamstvom, da more v potrebi pravočasno podvzeti mere za zaščito ne samo svojih interesov, ampak tudi interesov članov.

Kot posledica te skupščinske resolucije izhaja, da bi zadruge, katere bi po njej ne postopale, nosile same odgovornost za event. moralne in materialne neuspehe svojega dela, posebno pa bi morale uprave takih zadrug prevzeti polno moralno in materialno odgovornost za protivno postopanje.

Upamo, da se bodo uprave vseh zadrug v najobilnejši meri zavedale težine svojega položaja in svoje odgovornosti v tem pogledu in da bodo vnedno postopale po tej odredbi skupščine.

Drugi del resolucije opominja na dolžnosti članov napram zadrugi in dolžnosti zadrug napram Savezu. Podlaga temu delu resolucije je bila konstatacija, da nekateri člani zadrug ne pokrivajo svojih potrebščin preko zadruge, če tudi so jo za to ustanovili in da gredo nekatere zadruge ravno tako mimo Saveza pri nabavah svojih potrebščin. Prvo greše gotovi člani in druge zadruge, katere ne pojmujejo, kaj pomeni koncentriranje nabavk in kakšno moč ima napram prodajalcem oni, kdor nabavlja na veliko in se lahko kaže za velikega kupca. Savez bo lahko velik kupec in potem tudi dober dobavitelj za zadruge samo tedaj, ako bodo vse zadruge pokrivalo svoje potrebščine pri Savezu. Dokler tega ne bo, se ne bo Savezu odzval z nižjimi cenami niti jeden producent, niti trgovec. V tem pogledu je Savez odvisen popolnoma od zadrug in more zanje storiti le toliko, v kolikor ga za to vposobijo same zadruge. Blago, katerega zadruge ne naročajo, tudi Savez ne more nabavljati. Kakor zadruge naročajo od Saveza, toliko more Savez nabavljati zanje. Kolikor več naročajo zadruge, toliko več mora nabavljati Savez, toliko ugodnejšo ceno, toliko boljše kvaliteto i. dr. on lahko doseže. Malemu kupcu diktira ceno prodajalec. Veliki kupec diktira ceno prodajalcu. Berz koncentriranja nabavk ostanejo naše zadrug mali kupci. S koncentriranjem nabavk postane Savez veliki kupec.

(Dalje prihodnjic.)

Vestnik.

Znižanje naših plač je sklenil ministrski svet. Če nikdar, je sedaj napočil čas, da nastopimo vsi in enodušno proti tej absurdni nakani. Za Glavni Savez je to casus belli. Čas preizkušnje naših sil je tu!

Odtegljaji položajne plače. Glavna kontrola se je pritožila proti dekretom, na podlagi katerih je bila položajna plača izplačana od deva dospelosti in ne od dneva podpisa dekreta. Državni svet je tej pritožbi ugodil, zato morajo sedaj vračati difference med obema rokoma vsi oni, ki so jim bile položajne plače nakazane z dnevom dospelosti. Pritožba je nemogoča.

Fini ševro, nizki ali visoki

Din 179.—

Samo pri „Volka“ Ljubljana, nasproti Mestnega doma. Za prvovrstno kakovost blaga se jamči. Razpošilja se dnevno po poštnem povzetju. Za neugajajoče se vrne denar nazaj. Daje se tudi na obroke.

Neveljavnost spričevala VIII. razreda za do-sego III. uradniške kategorije. Z ozirom na to, da se v zadnjem času vrše po nekaterih osn. šolah izpiti za osmi razred v svrhu napredovanja v III. uradniško kategorijo, opozarjam vse prizadete, da ne bodo zaradi izpitnih taks po nepotrebnem oškodovani, na sledeči odlok tuk. prosvetnega od-delka, P. št. 907 od 31. jan. 1926. Gospod pomoč-nik ministra prosvete je odredil z odlokom O. N. št. 65.899/25 dne 15. januarja 1926, da se izpre-meni odlok ministra prosvete O. N. št. 64.352, 22./XI. 1924, tako, da se glasi: Odpustno izpri-čevalo javnih trirazrednih meščanskih šol v Dal-maciji in v Sloveniji, ki so obstojale do 31. ok-tobra 1925, je enakoveljavno izpričevalo četrtga razreda meščanskih šol in odgovarja tudi izpričevalu »strok. šole s predpisanim končnim izpitom« v smislu zadnjega stavka člena 6. za-kona o civ. uradnikih in ostalih drž. uslužbenih z dne 31. julija 1923. Odlok ministrstva prosvete O. N. št. 3896, od 30. jan. 1924, da je za razvr-stitvev po uradniškem zakonu do 21. oktobra 1924 dovršena osemrazredna osnovna šola v Sloveniji enakoveljavna dovršeni meščanski šoli, pa ostane nadalje v veljavi. Torej samo do 1. oktobra 1924 dovršeni VIII. razred osn. šole ima z meščansko šolo enako vrednost. Kdor hoče doseči III. kateg., mora imeti IV. razred srednje ali pa meščanske šole. — Prosvetni inšpektor: Dr. Lončar, s. r.

Štetje vojaške službe. Pravico do vštetja vo-jaške službene dobe imajo samo oni uslužbenici, kateri so imeli pred prevedbo na novi uradniški zakon pravico do pokojnine. Začasni poštarji, sel-ski slugi, poštni sli, namestniki selskih slug, z eno besedo vsi prejšnji nepramagnatični uslužbenici niso imeli pravice do pokojnine. Začasni poštarji,

praktikantje in sploh začasni uslužbenici niso imeli te pravice, ker niso bili dne 31. avgusta 1923 stalni, ostali pa zato ne, ker niso imeli nikoli pra-vice do pokojnine, ampak samo do provizije. Od sedanjih služiteljev in zvaničnikov so imeli pred prevedbo na novi uradniški zakon pravico do po-kojnine samo poštni uradni slugi in poštni pod-uradniki, zakaj samo ti so bili pragmatični.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so daro-vali: gg. Karol Roman Nemeč v Ljutomeru, Drago Schmitt v Trebnjem, Kristina Smolnikar in Josip Simerl v Soštanju vsak po 5 Din in Josip Drenč-šek v Mariboru 3 Din. Iskrena hvala vsem!

Uprava.

Očuvanje planinskih objektov: potov, mar-kacij in planinskih koč pred uničevanjem. Kabinet g. ministra financ je na podlagi dopisa ministr-stva trgovine in industrije od 15. junija 1926, št. 1241 z odlokom od 18. junija 1926, št. 3450 odredil, da je dolžnost vsakega uslužbenca finančne uprave, da v svojem delokrogu pouči ljudstvo o važnosti planinskih objektov, kakor so pota, markacije in planinske kočice ter pazi na to, da se namenoma in lahkomišlno ne poškodujejo te obče-korišne naprave, ki zahtevajo velike žrtve pla-ninskih društev. Ako bi finančni organi koga za-sačali pri uničevanju omenjenih naprav, je njihova dolžnost, da dotičnika prijavijo radi zahtevka po povračilu škode.

† Rudolf Tomšič. V ponedeljek 12. t. m. je nenadoma preminul R. Tomšič, rač. svetnik v Mariboru. Blag človek in izvrsten uradnik je bil ranjki Rudolf, ki za njim iskreno žalujejo vsi, ki so poznali njegov blag in zlat značaj. N. v m. p.

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH preservat, fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gesteteru Cyklostil.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. Telefon 980.

Kolesa!
samo pri Gorcu!
Palača Ljublj. Kreditne banke

VAN KASTER
CACOA
Je vendar najboljši!

TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovelše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihaj-lova ulica 4.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar
Ljubljana, Pred Škofijo 19
Najnižje cene! Solidna in točna postrežba
Popravila, preobleke.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina

Leskovic & Meden
LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.
Na veliko! Telefon 913 Na malo!

Fran Igljč krojaški atelje
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovjših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata spomladansko in poletno blago. — Vedno v za-logi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste. Na obroke proti garanciji uradov.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.
se priporoča.

Najnižje solidne cene.

Najboljši šivni stroji in kolesa edino le

Josipa Petelinca
znamka
Gritzner in Feniks
za rodbino, obrt
in industrijo

Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija
Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Najnižje Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani

cene!

priporoča svojim članom nakup najfinejše bačke moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, dišav, južnega sadja in sploh vsega špecerijskega in kolonijalnega blaga. — Pri večjem odjemu izredne cene. — Velika izbira dežnikov in predpražnikov. Izdeluje najfinejše in najtrpež-nelše čevlje vseh vrst po meri in naročilu. — Kdor kupuje v zadrugi, kupuje pri sebi!

Državni usluž-benci, kupujte v svoji zadrugi!

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

Aleksandrova cesta

se priporoča za vse finančne transakcije v tu in inozemstvu. — Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekočem računu. — Oddaja srečke državne razredne loterije.

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojenecv za Slovenijo v Ljubljani. Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.